

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

25 נובמבר 2009

ת"א 06-41805 חיימוביץ נ' אדי ישראלי ברונשטיין

בפני כב' השופט רחמים כהן

תובעים
1. בוריס חיימוביץ (ת.ז. 310557467)
2. מרינה שניידרמן (ת.ז. 308857358)
ע"י ב"כ עוה"ד משה רוזן

נגד

נתבעים
אדי ישראלי ברונשטיין (ת.ז. 017539479)
ע"י ב"כ עוה"ד רוני אורן

פסק דין

בפני תביעה כספית על סך של 53,814 ₪, הנוגעת לעסקה למכירת רכב "יד שניה".

הנתבע הוא הבעלים והמנהל של עסק לממכר רכבים "יד שניה", הנקרא "סנטר קאר".

התובעים, חיימוביץ בוריס ומרינה שניידרמן (להלן - **התובעים**), פנו לנתבע, אדי ישראלי ברונשטיין (להלן - **הנתבע**), ביום 22.9.2005, בעקבות מודעה אותה פרסם באתר אינטרנט. במודעה הציע הנתבע למכירה, רכב מסוג סוזוקי בצבע כסף, מ.ר. 8531728 (להלן - **הרכב**).

עוד באותו יום, בשעה 19:00, הגיעו התובעים לפגישה עם הנתבע וראו את הרכב. באותה פגישה נחתם גם זכרון דברים בין הצדדים. התובעים התחייבו לרכוש את הרכב תמורת סך של 66,000 ₪, הוא מחיר המחירון של הרכב בתוספת 4,000 ₪ עבור "קילומטראז'" נמוך. כמו כן, שילמו התובעים באותו מעמד "דמי קדימה" בסך \$400.

למחרת, ביום 23.9.2005, שילמו התובעים לידי הנתבע את יתרת התמורה, הבעלות ברכב הועברה לתובעים והם קיבלו לידיהם את החזקה ברכב. כל זאת, מבלי שנערכה לרכב בדיקה מקצועית.

לימים התברר, כי הרכב עבר 3 תאונות, מתוכן, ככל הנראה, שתיים קשות. כתוצאה מכך, יש בו ליקויים רבים ונגרמה לו ירידת ערך משמעותית.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

25 נובמבר 2009

ת"א 41805-06 חיימוביץ נ' אדי ישראלי ברונשטיין

תמצית טענות התובעים

לטענת התובעים, הוצג בפניהם מצג, שהרכב במצב מצוין וללא תאונות. בשיחה הראשונה עם הנתבע נאמר להם, כי מדובר ברכב מצוין, שנת ייצור 2002, אשר נסע רק 28,000 ק"מ, ללא כל פגיעה.

כאשר נפגשו התובעים עם הנתבע הוסבר להם, כי מדובר ברכב ייחודי וכי עליהם לחתום על זכרון דברים כדי "לשמור" על הרכב. לטענתם, חתימתם על זכרון הדברים נעשתה תחת ההנחה, כי למחרת היום ייפגשו את הנתבע והרכב יילקח לבדיקה וכי רכישת הרכב על ידם, כפופה לבדיקה.

לטענת התובעים, כשנפגשו למחרת היום עם הנתבע הוסבר להם, כי מאחר וחתמו על זכרון הדברים, הרכב כבר שלהם ועליהם לשלם את מלוא תמורתו בכל מקרה ועל כן אין טעם שיבדקו את הרכב, כאשר ממילא הוא "נקי" מתאונות. לטענת התובעים, דחק בהם הנתבע לבצע את העברת הבעלות, שכן היה זה יום שישי וסניפי הדואר עמדו להיסגר. מטעמים אלה, לא ערכו בדיקת תקינות לרכב.

לטענת התובעים, כשבועיים וחצי לאחר הרכישה, החלו להתגלות ברכב ליקויים חמורים. ביום 14.11.2005, החליטו התובעים לפנות למכון מקצועי על מנת לבדוק את פשר הליקויים. באותה בדיקה התברר להם לראשונה, כי הרכב עבר תאונה.

התובעים פנו אל הנתבע וביקשו לבטל את העסקה. הנתבע השיב בשלילה.

לאחר שהמשיכו ונתגלו ליקויים נוספים ברכב, פנו התובעים לעריכת בדיקה מקיפה של הרכב על ידי שמאי מומחה. בבדיקה זו התברר כי שווי הרכב, בעקבות תאונה אותה עבר, הוא כמחצית מהסכום אותו שילמו התובעים לנתבע.

לטענת התובעים, במעשי הנתבע יש משום הפרת חוזה, עוולת תרמית, קיום משא ומתן בחוסר תום לב ובדרך לא מקובלת בהצגת מצגי שווא, הפרת הסכם ועשיית עושר ולא במשפט. המצגים הלא נכונים בדבר מצב הרכב מהווים הפרה יסודית של ההסכם.

לטענת התובעים, לו היו יודעים את מצבו האמיתי של הרכב, לא היו קונים אותו וודאי שלא היו משלמים את המחיר ששולם.

התובעים אינם מבקשים לבטל את העסקה, כי אם פיצויים בסך של 53,814 ₪.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

25 נובמבר 2009

ת"א 41805-06 חיימוביץ נ' אדי ישראלי ברונשטיין

תמצית טענות הנתבע

לטענת הנתבע, גילה לתובעים את כל אשר ידע אודות הרכב לרבות תאונות קלות וחסרות כל משמעות כספית. לטענתו, שילם עבור הרכב סך של 62,000 ₪ ולא ידע אודות תאונה קשה בעברו של הרכב. הנתבע מצוין, כי חלק מהמידע אודות הרכב, לא ניתן היה לגילוי בבדיקה של מומחה או ללא מתן צו שיפוטי.

על כן טוען הנתבע, כי לא ניתן לייחס לו מרמה או אי גלוי ביחס לנזקים שלא היו ידועים לו ואשר לא היה ניתן לגלותם בבדיקה סבירה.

לטענת הנתבע, לתובעים ניתנה הזדמנות לקחת את הרכב לבדיקה, אך הם וויתרו על כך מטעמיהם. על כן, הם מנועים מלהעלות כל טענה בנוגע למצבו של הרכב. על פי הוראות זכרון הדברים, מוותר הקונה על טענותיו בנוגע למצבו של הרכב ועל כן, אין בגילוי פגמים במועד המאוחר לחתימת זכרון הדברים כדי להוות הפרה או הטעיה.

לטענת הנתבע, התובעים מבקשים למצוא עילה לביטול העסקה בשל כדאיותה בלבד.

לעניין גובה הנזקים טוען הנתבע, כי הסכומים הנתבעים מופרזים, לא הוכחו וחלקם קשורים לטיפול השוטף ברכב.

העדים שהעידו

התובעים העידו בעצמם וכן השמאי אשר בדק את הרכב והגיש חוות דעת.

הנתבע העיד בעצמו ועדותו מהווה עדות יחידה של בעל דין.

דיון

בבסיס הדיון עומד מצבו של הרכב, עליו אין כיום עוד מחלוקת. הרכב נשוא התביעה עבר, בטרם נמכר לנתבע ולאחר מכן לתובעים, שלוש תאונות שונות. בשל תאונות אלו ובמיוחד בשל האחרונה, הוכרז הרכב כ"אבדן להלכה" ונקבע, כי עליו לעבור "שיקום".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

25 נובמבר 2009

ת"א 41805-06 חיימוביץ נ' אדי ישראלי ברונשטיין

על פי פלט הבעלויות ממשרד הרישוי (נספח טו' לתצהיר תובעת 2), בטרם נרכש על ידי הנתבע, עבר הרכב בין הבעלויות הבאות: ביום 6.7.2005 נרכש הרכב על ידי המאגר ב.נ.כ. בע"מ מידי הראל חברה לביטוח בע"מ, אשר רכשה את הבעלות ברכב באותו יום, מידי מי שכנראה היה הבעלים המקורי ורכש את הרכב ביום 8.1.2003; ביום 9.8.2005 נרכש הרכב על ידי מוסך מוניטין בע"מ.

אין מחלוקת, כי עובדות אלו לא היו ידועות לתובעים במועד רכישת הרכב ונדעו להם רק לאחר שהחלו לחקור בעניין.

ממסמכי השמאות של חברת הראל, אשר הוגשו בהסכמה לתיק בית המשפט, עולה, כי ביום 21.8.2003, נפגע הרכב בתאונה. כתוצאה מאותה תאונה נדרש הרכב לתיקונים בעלות של 32,279 ₪ וכן נגרמה לרכב ירידת ערך בסך של 10%. ביום 1.3.2005, שוב היה הרכב מעורב בתאונה ונדרשו תיקונים בעלות של 6,680 ₪, ללא ירידת ערך. תאונה שלישית עבר הרכב ביום 13.5.2005. כתוצאה מהתאונה השלישית נדרשו ברכב תיקונים בשווי 30,742 ₪. ונגרמה לרכב ירידת ערך בסך של 10%.

על פי חוות דעת השמאי של חברת הביטוח, מיום 12.6.2005, מחמת היקף הנזקים המגיע לכדי 51% מערך הרכב, החליטה חברת הביטוח לייחס לרכב הנפגע "אבדן להלכה" ולשלוח אותו ל"שיקום" (נספח יט' לתצהיר תובעת 2).

התובעים הגישו שתי חוות דעת של שמאי מומחה מטעמם, מר רפי דניאל (צורף לתצהיר תובע 1). הראשונה מיום 19.12.2005 לפיה, לאחר התאונות, ערך הרכב הוא 36,879 ₪. משהוגשו דו"חות השמאות של חברת הראל והתברר היקפו האמיתי של הנזק, הועברו הדו"חות לשמאי מטעם התובעים, על מנת שתערך על ידו תוספת לחוות הדעת. על פי התוספת מיום 22.8.2007, "ערך הרכב בשוק החופשי הינו בהפחתת 40% ויותר מערכו במחירון" [ההדגשות במקור].

האם ידע הנתבע את מצבו האמיתי של הרכב?

טוען הנתבע, כי גם הוא לא ידע מהו מצבו האמיתי של הרכב וכך העיד בחקירה נגדית:

- "ש. כשחקר עורך הדין מטעמך את הלקוח שלי, הוא אמר לו שהנתבע 'אומר שאמר לכם את המצב האמיתי של הרכב' (עמ' 32 שורה 13), אתה באמת אמרת להם את המצב האמיתי של הרכב?
- ת. כן, מה שידוע לי על הרכב, אמרתי להם. כל מה שהיה ידוע לי הרכב.
- ש. האם אמרת להם אובייקטיבית את המצב האמיתי של הרכב?
- ת. מה זה אובייקטיבית?

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

25 נובמבר 2009

ת"א 41805-06 חיימוביץ נ' אדי ישראלי ברונשטיין

ש. אמרת להם כל מה שידוע היום, כל המסמכים שהגישו על התאונות וכל מה שהוגש במסגרת הראיות, את כל זה אמרת להם?
ת. את כל מה שידוע לי על האוטו. אמרתי להם: שהרכב הוא יד ראשונה, שהוא גמע כ- 28,000 ק"מ, כמה שרשום ואמרתי להם שלאוטו היתה תאונה, ואמרתי להם שיקחו את האוטו לבדיקה. אמרתי להם שהיתה מכה, תיקוני פח, תיקוני צבע, שאין בעיה בטיחותית. שיקחו את האוטו לבדיקה, יבדקו את האוטו.
ש. אמרת להם שהרכב הזה הוא רכב שהוכרז ע"י חב' ביטוח אובדן להלכה?
ת. כל מה שידוע לי אמרתי, לא אמרו לי שהיה לו אובדן להלכה ולכן גם לא הודעת.

ש. אז אתה אומר שלא ידעת את מצבו האמיתי של הרכב?

ת. מה זה מצבו האמיתי?

ש. רכב שעבר 3 תאונות והחליטו שצריך לשלם למבוטח, הבעלים של הרכב, את תגמולי הביטוח כרכב שעבר אובדן טוטאלי?

ת. לא אמרתי להם ולא ידעתי על זה.

ש. אתה לא ידעת שזה רכב שהוכרז אובדן להלכה?

ת. לא ידעתי" (עמ' 38 - 39 לפרוטוקול).

ייאמר כבר עתה, כי עדותו של הנתבע וגם המסמכים אשר הוצגו על ידו כראיות, נמצאו כבלתי סבירים וכלא אמינים ואין לבסס עליהם ממצא עובדתי כלשהו, הכל כפי שיפורט להלן.

הנתבע אינו מכחיש, ואף כתב כן במפורש בתצהירו, כי הציג לתובעים את הרכב כרכב מ"יד ראשונה", שכן סבר, כי הרכב הוא אכן מיד ראשונה. מחקירתו הנגדית עולה, כי הנתבע ידע שהרכב אינו יד ראשונה, ואם לא ידע, הרי שהיה עליו לדעת עובדה זאת. כך העיד הנתבע:

"ש. אתה רכשת את הרכב ממר זוהר, הוא אמר לך ממי הוא קנה את הרכב?

ת. לא.

לשאלת בית המשפט: אני לא יודע אם זוהר הוא סוחר רכב. בזמנו כשהיינו קונים רכב היינו מקבלים יפוי כח, עד שהורידו את הנושא של יפוי הכח, גם כב' יכול לבוא עם רכב של חבר ומציג לי יפוי כח חתום ע"י עו"ד לצורך העברת בעלות, מבחינתי זה לא משנה. זוהר הגיע אלי עם יפוי כח, יכול להיות שמוסד מוניטין נתן לו למכור את האוטו.

ש. למה דווקא נקבת בשם של מוסד מוניטין?

ת. כי הוא מופיע בטופס העברת הבעלות.

ש. ואתה כשאתה רואה שמיפה הכח הוא מוסד מוניטין, זה לא מעלה אצלך

איזושהי תהיה?

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

25 נובמבר 2009

ת"א 41805-06 חיימוביץ נ' אדי ישראלי ברונשטיין

ת. לא.

ש. אתה לא נתקלת קודם לכן במוסך הזה שרוכש רכבים אחרי תאונות?

ת. לא הבנתי את השאלה. אני לא מכיר את המוסך.

ש. מה היו הדברים כשמר זוהר אמר לך כשמכר לך את הרכב?

ת. שלאוטו היו תיקוני פח, תיקוני צבע, מכות, תאונות למיניהן, אני בדקתי את

הרכב בעצמי, נראה לי סביר, בדקתי שמבחינת האוטו הוא לא מעוקל ולא

משועבד, עשיתי העברת בעלות על שמי, ראיתי שהכל עבר כדין וכחוק ושילמתי

כסף" (עמ' 39 לפרוטוקול, הדגשה הוספה).

לא ניתן לקבל את גרסת הנתבע, שלא ידע מי היו הבעלים הקודמים של הרכב (מוסך מוניטין). ידיעתו על כך, עולה מתשובותיו בחקירה הנגדית. אין זה הגיוני ואין זה סביר, שסוחר רכב מנוסה כמו הנתבע רכש רכב אשר הבעלים הקודם שלו היה מוסך, אך סבר שהוא רוכש רכב מ"יד ראשונה". עצם העובדה, שהבעלים הרשום ממנו רכש הנתבע את הרכב הוא "מוסך מוניטין" צריכה הייתה להדליק נורה אדומה אצל סוחר רכב מנוסה כדוגמת הנתבע.

אותו מר זוהר ממנו רכש הנתבע את הרכב, לא היה מעולם בעלים רשום של הרכב, הנתבע אף ציין כי ידע זאת וכי הרכב נרכש על ידו באמצעות יפוי כוח. אין זה סביר, כי הנתבע, סוחר רכב מנוסה, לא בדק בנסיבות אלו מי היו הבעלים הקודמים. כמו כן יש להניח, כי לאחר שבדק בעלויות קודמות ברכב, כאשר אחד הבעלים, כאמור לעיל, הייתה הראל חברה לביטוח, נודע לנתבע, כי הרכב הועבר לבעלות הראל לאחר שעבר תאונה קשה והוכרז כ"אבדן להלכה".

אין זה סביר ואין זה מתקבל על הדעת, שסוחר מכוניות לא יגלה לרוכש את כל הבעלויות הקודמות ברכב, עוד לפני כריתת ההסכם. כך בכלל, כאשר מספר הבעלויות ומיהות הבעלים משפיעים על שווי הרכב ובמיוחד, כאשר מדובר בחברת ביטוח ובמוסך.

להוכחת גרסתו הציג הנתבע שני מסמכים, אשר לפיהם, לכאורה, רכש את הרכב בסכום של 62,000 ש"ח, מחיר מחירון. הראשון, זכרון הדברים על פיו רכש הנתבע את הרכב (נספח א' לתצהירו). על פי זכרון הדברים, רכש הנתבע את הרכב בתמורה ל- 62,000 ש"ח. מי שביצע את המכירה באמצעות יפוי כח, מר יואל זהר, לא הובא לעדות. גם מיפה הכח, מר ג'ורג' פישר, אשר רכש את הרכב ממוסך מוניטין, לא הובא לעדות. המסמך השני, הוא ספר הקניה של העסק. מעיון בספר הקניה ניתן להתרשם, כי המחיר הרשום בספר שונה ל- 62,000 ש"ח. בהעדר עדותם של מר זוהר ומר פישר ומקום בו עולה חשש, כי הרשום בספר הקניה אינו משקף את המחיר האמיתי ששולם עבור הרכב, אין ליחס משקל למסמכים אלו.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

25 נובמבר 2009

ת"א 41805-06 חיימוביץ נ' אדי ישראלי ברונשטיין

על כך יש להוסיף, כי לתצהיר התובעים צורפו הסכמי רכישה קודמים בנוגע לרכב. הרכב נרכש מחברת הראל על ידי בני נעים כדרי בע"מ, אשר מכר את הרכב למוסך מוניטין. במסגרת חוזה המכר פורטו הנזקים שנגרמו לרכב בתאונה והרוכש, מוסך מוניטין, התחייב "למסור לרוכש ממנו את כלי הרכב, את כל הפרטים אשר נמסרו לו ע"י המוכר לגבי הרכב הנ"ל" (נספח יז' לתצהיר תובעת 2, סעיף 6). מוסך מוניטין מכר את הרכב למר ג'ורג' פישר בתמורה ל-31,000 ₪. בהסכם נרשם, בין היתר, שהרכב הועבר ל"שיקום" לאחר תאונה על ידי חברת ביטוח ומר פישר התחייב גם הוא, "למסור לרוכש ממנו את כלי הרכב, את כל הפרטים אשר נמסרו לו ע"י המוכר לגבי הרכב הנ"ל" (נספח יח' לתצהיר תובעת 2, סעיף 5).

אין כל יסוד להניח, במיוחד מקום בו לא הובא לעדות, כי אותו מר פישר או מי מטעמו, לא פעל כאמור לעיל והסתיר מידע מהנתבע, על אף התחייבות חוזית מפורשת לעשות כן.

לטענת הנתבע, חלק מהמידע אודות הרכב, לא ניתן היה לגילוי בבדיקה של מומחה ו/או ללא מתן צו שיפוטי ועל כן יש להניח, כי גם הוא לא ידע אינפורמציה זו. האמור לעיל שולל טענה זו. עובדת היותו של הרכב לאחר תאונה קשה בה הוכרז "אבדן להלכה" הייתה ידועה לכל הבעלים הקודמים לנתבע ב"שרשרת הבעלויות" וכולם התחייבו להעביר אינפורמציה זו לרוכש מהם. איני סבור, כי הנתבע נזקק לצו בית משפט על מנת לדעת, כי הרכב הוכרז כ"אבדן להלכה". כל שהיה עליו לעשות ויש להניח כי כך עשה, היה לברר את ההסטוריה של הרכב עם הבעלים הקודמים. ניתן להניח, שלנתבע, סוחר רכב מנוסה, הכלים, הנסיון והיכולת, שלא ליפול בפח ולרכוש רכב ששווי 31,000 ₪ לערך במחיר כפול.

מכל האמור לעיל עולה, כי כל האינפורמציה היתה בהישג ידו של הנתבע והיה עליו לגלותה לתובעים.

אילו עובדות הוצגו בפני התובעים

על פי גרסת התובעים, כבר בשיחת הטלפון נמסר להם, כי מדובר ברכב במצב "מצויין", אשר נסע 28,000 ק"מ בלבד, ללא כל פגיעה (סעיף 7 לתצהיר תובעת 2). כמו כן הצהירה תובעת 2, כי משהגיעו באותו היום לראות את הרכב הוסבר להם, כי מדובר ברכב ייחודי (סעיף 8 לתצהיר תובעת 2) וכי:

"המוכר הסביר לנו שבעל הרכב היה אדם מבוגר שלא נהג כמעט ברכב שניתן לראות שהוא נוצץ וחדש וללא קילומטרים שרק כמה ימים קודם לכן נגמרה תקופת האחראיות שלו ובכלל אין בו מה לבדוק. הוא חזר שוב ושוב על אמירה איזה מזל שהרכב הגיע מהזקן אליו" (סעיף 9 לתצהיר תובעת 2; הדגשות הוספו).

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

25 נובמבר 2009

ת"א 41805-06 חיימוביץ נ' אדי ישראלי ברונשטיין

גם תובע 1 תיאר את שנאמר להם, עת הגיעו לראשונה לראות את הרכב:

"כשהגענו לתל אביב בדחיפות בשעה 19:00 הוצג לנו הרכב, כביכול במצב מצוין, נקי מתאונות עם קילומטרז' נמוך, ואף נסענו בתוכו נסיעה מאד קצרה.

...

לנו הוסבר שזה רכב חדש ונוצץ שהיה של זקן שכמעט לא נסע בו ולא היתה לו אף תאונה" (סעיף 5 לתצהיר תובע 1).

לעומתם, הצהיר הנתבע, כי לנתבעים נאמר כי הרכב היה מעורב בתאונה:

"שוחחתי איתם בטלפון ואמרתי להם שהרכב גמע 28,000 ק"מ ושהוא יד ראשונה פרטית ושהרכב יפה שהיה מעורב בתאונה.

אציין עוד כי לא נאמרו לרוכשים [כך במקור] דברים נוספים ו/או אחרים מלבד מספר הקילומטרים שגמע הרכב ומעמדו מבחינת יד ראשונה וכן מעורבותו בתאונות" (סעיף 7 לתצהיר הנתבע; הדגשה הוספה).

טענת התובעים בתצהיריהם, כי הנתבע הציג להם את הרכב כ"נקי מתאונות" נמצאה אמינה בעיניי. עדותה של תובעת 2 הייתה כנה וניכר בה, כי התובעים אכן הניחו, על סמך מצגיו של הנתבע, כי הרכב אותו הם רוכשים נקי מתאונות.

תימוכין לגרסת התובעים ניתן למצוא במחיר אותו שילמו עבור הרכב. התובעים רכשו את הרכב במחיר הגבוה ממחיר המחירון. הסכמת התובעים לשלם סכום זה, מצביעה על הבנה כי מדובר ברכב ללא תאונות קודמות, ובוודאי ללא תאונות משמעותיות קודמות, שאחרת אין כל הגיון לשלם מחיר הגבוה ממחיר המחירון.

המסקנה מכל האמור לעיל היא, כי הנתבע ידע גם ידע שהרכב אותו מכר לתובעים הוא בעל עבר "תאונתי" משמעותי ובכל זאת, בחר להסתיר מפניהם מידע זה והציג תחתיו מידע שקרי על פיו הרכב במצב "מצוין" ללא תאונות, ו"מיד ראשונה".

בכך יש משום הפרה של החובה לנהוג בתום לב במשא ומתן הטרומי חוזי כאמור בסעיף 12 לחוק החוזים (חלק כללי), תשל"ג-1973 (להלן – חוק החוזים) (ע"א 838/75 ספקטור נ' צרפתי, פ"ד לב(1) 231, 238-240) ואף הטעיה כאמור בסעיפים 14 ו-15 לחוק החוזים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

25 נובמבר 2009

ת"א 41805-06 חיימוביץ נ' אדי ישראלי ברונשטיין

הנתבע ידע, ואף אם לא ידע, היה עליו לדעת, שהרכב עבר תאונה קשה.

עובדה זו הייתה בידיעתו של הנתבע ולא הייתה ידועה לתובעים, אשר לאור מצג מפורש מצד הנתבע סברו, כי הרכב לא עבר כל תאונה. בכך נוצר פער בין המצב העובדתי כפי שנתפס בעיני התובעים עת בחרו להתקשר בעסקה, לבין המצב העובדתי האמיתי. משכך יש לקבוע, כי אצל התובעים חלה טעות.

טעות זו מהווה את הבסיס להטעיה.

ההטעיה במקרה הנדון היא הטעיה אקטיבית באמצעות מצג שווא. התובעים החליטו להתקשר בעסקה עם הנתבע עקב נתונים לא נכונים, בלשון עדינה, אודות הרכב. הנתונים נמסרו להם על ידי הנתבע, אשר הצהיר בפניהם, עובר לכריתת זכרון הדברים, כי הרכב לא עבר תאונה מעולם. התובעים החליטו לרכוש את הרכב על סמך הצהרה זו.

העובדה, כי הנתבע הטעה את התובעים לחשוב כי עברו של הרכב נקי מתאונות, היא אשר יש בה כדי לבסס עילה של הטעיה. כמובן, שיש לבחון את הקשר הסיבתי בין הצגת עובדות מסולפות לגבי הרכב לבין החלטת התובעים לרכוש את הרכב בתנאים בו נרכש, היינו מחיר המחירון בתוספת עבור "קילומטראז'" נמוך.

בעניינינו, עלה בידי התובעים לשכנע, כי מצגי השווא אותם הציג הנתבע, הם שהביאו אותם לטעות והם שהיוו את הבסיס להחלטתם לרכוש את הרכב בכלל, ובמחיר הגבוה ממחיר המחירון בפרט.

כן הצליחו התובעים לשכנע, כי אילו היו יודעים את שהיה ידוע לנתבע, לא רק שלא היו משלמים עבור הרכב מחיר הגבוה ממחיר המחירון, אלא לא היו רוכשים כלל את הרכב.

כאמור לעיל, יש לקבוע כי הנתבע ידע את מצבו האמיתי של הרכב. על כך יש להוסיף, כי גם אם היה מקום לתת אמון בטענת הנתבע, כי לא ידע מה מצבו של הרכב בעת שרכש אותו, וגם אם ניתן היה לתת אמון בעדותו, כי ציין בפני התובעים כי הרכב עבר תאונות בעבר, הרי שעדיין אין בכך כדי "לשחרר" את הנתבע מאחריותו להטעיית התובעים.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

25 נובמבר 2009

ת"א 41805-06 חיימוביץ נ' אדי ישראלי ברונשטיין

על מנת שתתהווה הטעיה, כמשמעותה בסעיף 15 לחוק החוזים, אין הכרח בכך, כי לצד המטעה תהיה "כוונה להטעות". לצורך התהוות הטעיה, די בכך שהמטעה נהג בפזיזות או ברשלנות:

"אך מה לגבי מצב דעתו של המטעה? נראה לי כי סעיף 15 אינו מחייב מצב נפשי מסוים שלו. כל טעות מוסבת מהווה הטעיה, בלי צורך להתחקות אחר מצב דעתו של המטעה: האם התכוון להטעות או שמא נהג בפזיזות או ברשלנות. ההטעיה נוצרת כאשר קיים פער בין הדברים הנאמרים (או המוסתרים) לבין המציאות. כאשר גורמת הטעיה לטעות, והטעות גורמת להתקשרות בחוזה – נוצרת עילת הביטול בגין הטעיה. בהיות המונחים 'הטעיה' ו'אי-גילוי' מונחים ניטרליים-אובייקטיביים, אין הם קובעים או תובעים מצב דעת מיוחד כתנאי להיווצרותם. יכול אדם להיחשב כמטעה, לא רק אם הוא מטעה או לא מגלה במתכוון, אלא גם אם הוא מטעה או לא מגלה ברשלנות, ואפילו מתוך תום-לב" (ג' שלו, דיני חוזים – החלק הכללי לקראת קודיפיקציה של המשפט האזרחי, תשס"ה-2005, בעמ' 322).

מחומר הראיות עולה בבירור, כי במידה והנתבע אכן טעה בעצמו ביחס למצב הרכב, טענה שנדחתה, הרי שמקור טעות זו יכול להיות אך ורק בהתנהלותו, בפזיזותו וברשלנותו, שלא לומר בעצימת עיניים מכוונת.

הנתבע אינו מכחיש ואף כתב כן במפורש בתצהירו, כי הציג לתובעים את הרכב כרכב מ"יד ראשונה". מחקירתו הנגדית עולה, כי הנתבע ידע כי הרכב אינו יד ראשונה, ואם לא ידע, הרי שהיה עליו לדעת וכל חוסר ידיעה מצידו מקורה בפזיזותו. כאמור לעיל, אין לתת אמון בעדות הנתבע, כי לא ידע מי היו הבעלים הקודמים של הרכב. אף אם היה מקום לתת אמון בעדות זו, הרי שבכך יש משום עצימת עיניים ופזיזות. כיצד לא ידע הנתבע מי היו הבעלים הקודמים כאשר הוא אשר ביצע את העברת הבעלות? המידע על בעלים קודמים הוא מידע שהיה זמין לנתבע, ואם לא בתן אותו, היה זה מרשלנותו שלו. כאמור לעיל, בחינת הבעלים הקודמים, היה בה כדי להביא לידיעת הנתבע, כי הרכב עבר תאונות קשות בעברו ומכל מקום, היה (אולי) מונע את מצג השווא כלפי התובעים.

האם יש בעצם אי עריכת בדיקה על ידי התובעים כדי לשנות מקביעה זאת? התשובה על כך היא בשלילה. בנסיבותיו של תיק זה, כאשר נקבע שהנתבע הציג לתובעים מצגי שווא ביחס לפרטים מהותיים הקשורים לרכב, אין להטיל על התובעים חובה כלשהי. משבחר הנתבע להציג בפני התובעים מצגי שווא ביחס לרכב אשר היה בהם בסופו של יום כדי לשכנע את התובעים לרכוש את הרכב ללא בדיקה, אין לאפשר לו להשתחרר ממצגיו, רק בשל העובדה, כי התובעים סמכו עליו והחליטו שלא לבצע בדיקה. על הנתבע לשאת בתוצאות הטעיה.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

25 נובמבר 2009

ת"א 06-41805 חיימוביץ נ' אדי ישראלי ברונשטיין

על כך יש להוסיף, כי אין מחלוקת על כך, שכשחתמו התובעים על זכרון הדברים, לא הייתה כל אפשרות לערוך בדיקה לרכב. השעה הייתה 19:00, ובשעה כזו כל מכוני הבדיקה סגורים.

יצוין, כי יש לדחות את טענת הנתבע שניסה להשפיע על התובעים לערוך בדיקה לרכב ואף הציע להם להמתין עם ביצוע העסקה עד שתערך בדיקה (סעיף 22 לתצהירו), בהיותה מיתממת ולא אמינה.

כמו כן הנני דוחה את טענות הנתבע, כי יש לראות את התובעים כמי שטעו בכדאיות העסקה בלבד, בהתאם לסעיף 14(ד) לחוק החוזים. על פי הפסיקה, משמעותה של טעות בכדאיות היא טעות ביחס לשווי נשוא ההתחייבות הכלולה בעסקה בעוד שטעות לגבי תיאורו של הממכר, מהותו או תכונותיו, אף שעשויה להיות לטעות כזו השפעה על כדאיות העסקה, אינה בגדר טעות בכדאיות העסקה גרידא (ע"א 838/75 ספקטור נ' צרפתי, פ"ד לב(1) 231, 241-242). על פי אמות מידה אלה, אין בפני טעות בכדאיות העסקה גרידא. אין מדובר בטעות לגבי שווי הרכב בלבד, כי אם בטעות בסיסית ביחס לתכונות הרכב, טיבו ואיכותו. טעות זו אף יורדת לשורש התאמתו של הרכב לייעודו הבסיסי – תעבורה.

הסעדים

הנתבע הפר, כטענת התובעים, את זכרון הדברים הפרה יסודית. הפרה זו מתייחסת לתקינות הרכב עצמו ולמצבו. הנתבע הטעה ביודעין את התובעים ונהג בהם בחוסר תום לב. בנסיבות אלו, זכאים התובעים, באופן עקרוני, לבטל את החוזה ומכאן זכאותם להשבה ולפיצויים. בעניינינו, התובעים אינם מעוניינים לבטל את החוזה לחלוטין, אלא מבקשים פיצויים בלבד.

סעיף 2 לחוק החוזים (תרופות בשל הפרת חוזה), תשל"א-1970 (להלן – חוק התרופות), מורה:

"הופר חוזה, זכאי הנתבע לתבוע את אכיפתו או לבטל את החוזה, וזכאי הוא לפיצויים, בנוסף על אחת התרופות האמורות או במקומן, והכל לפי הוראות חוק זה" (הדגשה הוספה).

סעיף 10 לחוק התרופות, מגדיר מהם אותם פיצויים:

"הנתבע זכאי לפיצויים בעד הנזק שנגרם לו עקב הפרה ותוצאותיה ושהמפר ראה אותו או שהיה עליו לראותו מראש, בעת כריתת החוזה, כתוצאה מסתברת של הפרה".

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

25 נובמבר 2009

ת"א 41805-06 חיימוביץ נ' אדי ישראלי ברונשטיין

לאור כל האמור עד כאן, לא יכולה להיות מחלוקת על כך, שהתובעים זכאים לפיצויים בגין הנזק שנגרם להם, נזק שהנתבע ראה אותו מראש ואף ציפה לו, וכעת יש לבחון את שיעורם.

"בעוד שחוק התרופות קובע, בסעיף 10 שבו, מבחן לאיתורו של הנזק, אין הוא קובע כל מבחן לקביעת שיעורו של הפיצוי, פרט לקביעה, כי הנפגע זכאי "לפיצוי בעד הנזק". חרף שתיקתו זו של החוק, מקובל הוא כי, בדרך כלל, המבחן לקביעת שיעור הפיצויים הוא באותו סכום, אשר, במונחים כספיים, יש בו כדי להעמיד את הנפגע, מבחינת הנזק שנגרם לו, באותו מצב, בו היה נתון, לו קיים החוזה, ולולא התרחשה ההפרה.

... בדיני החוזים התגבשו במשך השנים מבחני משנה – כגון ההפרש בין מחיר חוזי לבין מחיר שוק" (ע"א 355/80 נתן אניסימוב בע"מ נ' מלון טירת בת שבע בע"מ, פ"ד לה(2) 800, 808).

משכך, זכאים התובעים לפיצוי בגין ההפרש בין המחיר ששילמו בפועל עבור הרכב לבין שוויו האמיתי בהתחשב בתאונות שעבר בטרם נרכש על ידי התובעים. סכום זה ניתן ללמוד מחוות דעת השמאי אותה הגישו התובעים, כאשר מצד הנתבע לא הוגשה חוות דעת נגדית.

על פי חוות דעתו הראשונה של השמאי, מר רפי דניאל, עמד ערך הרכב בעת הרכישה, על סך של 36,879 ₪. לאחר שמלוא עברו של הרכב התברר בבית המשפט, הגיש השמאי תוספת לחוות דעתו לפיה, **"ערך הרכב בשוק החופשי הינו בהפחתת 40% ויותר מערכו במחירון"** (סעיף ג'), העומד, על פי חוות הדעת השמאי, על סך של 62,000 ₪. כמו כן מציין השמאי, כי מחיר של 66,000 ₪ (המחיר ששולם) מייצג תוספות מעבר למחיר המחירון ככל הנראה בגין ק"מ נמוך, אך ברכב אשר עבר תאונות משמעותיות לא נהוג להוסיף למחירון עבור ק"מ נמוך האמור לשקף מערכות תקינות".

משמעות כל האמור לעיל, היא כי שוויו האמיתי של הרכב בעת הרכישה היה **37,200 ₪** (שהם 60% ממחיר המחירון ללא תוספות). משאין מחלוקת כי התובעים שילמו עבור הרכב סך של **66,000 ₪**, יוצא כי התובעים שילמו ביתר סך של **28,800 ₪** ביתר בגין מצגי השווא של התובעים וכי הם זכאים להשבתו של סכום זה וכן לסכומים נוספים, כפי שיפורט להלן.

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

25 נובמבר 2009

ת"א 41805-06 חיימוביץ נ' אדי ישראלי ברונשטיין

סוף דבר

על נתבע לשלם לתובעים את הסכומים הבאים :

החזר הפרשי שווי הרכב – בסך של 32,841 ₪, בהתאם לחוות דעת השמאי, בתוספת הפרשי הצמדה וריבית כדין, החל מיום 23.9.2005 ועד למועד התשלום בפועל.

פיצויים בגין עוגמת נפש, ביטול זמן והוצאות כלליות – בסך של 5,000 ₪ ;
הוצאות משפט – בסך של 4,500 ₪ (כולל מע"מ);
בנוסף ישלם הנתבע לתובעים שכ"ט עו"ד בסך 7,500 ₪ בתוספת מע"מ כדין.
שלושת סכומים אלה ישאו הפרשי הצמדה וריבית כדין, החל מהיום ועד מועד התשלום בפועל.

ניתן היום, ח' כסלו תש"ע, 25 נובמבר 2009, בהעדר הצדדים.

רחמים כהן

רחמים כהן, שופט